

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: проф. д-р Надя Велинова-Соколова, Стопански факултет на Софийски Университет „Св. Климент Охридски“

Автор на дисертационния труд: Кирил Иванов Лучков, докторант в редовна форма на обучение в професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)“ към катедра „Счетоводна отчетност“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Тема на дисертационния труд: ТЕОРЕТИКО-ПРИЛОЖНИ АСПЕКТИ НА ГОДИШНОТО ПЕРИОДИЧНО ОТЧИТАНЕ В НЕФИНАНСОВИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Основание за изготвяне на становището: Заповед №233/29.03.2024 г. за откриване на процедура по публична защита на дисертационен труд на тема: „Теоретико-приложни аспекти на годишното периодично отчитане в нефинансовите предприятия“ и утвърждаване на състава на научното жури, както и Решение на научното жури на първо заседание, проведено на 08.04.2024 г.

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд е с общ обем от 243 страници. Той е структуриран в увод (8 страници), основен текст от три глави (190 страници) и заключение (5 страници). Приложенията с общ обем от 27 страници са 6 на брой. Информацията в дисертацията е визуализирана в 10 фигури и 28 таблици. Списъкът на използваната литература се състои от 101 източника, от които 91 – на български език и 10 – на чужд език.

Обект на настоящия дисертационен труд е годишното периодично отчитане в нефинансовите предприятия, а **предмет** – възможностите на метрифицирания резултат от дейността на предприятието. В тази връзка, **целта** на дисертационния труд е да се изследват теоретичните аспекти и да се очертаят практически насоки и стратегии за усъвършенстване на периодичния счетоводно-отчетен процес с фокус върху постигането на по-висока прозрачност, устойчивост и конкурентоспособност на нефинансовите предприятия в съвременната икономика. За нейното постигане е заложено изпълнението на 5 ясно дефинирани задачи. Изследователската **теза**, която авторът защитава е че годишното периодично отчитане в нефинансовите предприятия

представлява ключов процес, който не само отразява финансовите аспекти на дейността им, но и изисква системно анализиране и оптимизиране, с цел подобряване на корпоративното управление и привличането на потенциални инвеститори. За нейното доказване е извършено емпирично изследване и наблюдения в 30 акционерни дружества с различен предмет на дейност, опериращи в нефинансовия сектор, вписани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) като търговци на територията на България. Коректно са посочени ограниченията, в рамките на които е извършено изследването.

След внимателен преглед на дисертационния труд смятам, че заложената цел и поставените задачи са постигнати, а изследователската теза – доказана.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Темата за приложните аспекти на годишното периодично отчитане в нефинансовите предприятия е много важна и същевременно актуална в условията на глобалната пазарно-икономическата среда и непрекъснато актуализиране на счетоводните стандарти и регулации. Структурата на дисертационния труд отговаря на изискванията, както и са спазени добрите изследователски практики. Тя е логическа издържана.

В увода на дисертационния труд се обосновават актуалността и практическата значимост на изследването. Дефинирани са обектът, предметът, целта и задачите. Формулирана е изследователската теза, защитавана в дисертационния труд. Представени се методологията и ограничителните условия на изследването.

В първа глава са посочени теоретичните изисквания за годишно счетоводно приключване. Разгледа ни са спецификите на периодичността като компонент на счетоводната политика в нефинансовите предприятия, технологични характеристики на годишното периодично отчитане, както и основни Акценти на вътрешния контрол в контекста на годишното периодично отчитане.

Във втора глава са посочени и анализирани специфични изисквания при представяне на информацията във финансовите отчети с общо предназначение. Акцент е поставена на особеностите при обезценката на финансови активи в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти. Представени са конкретни примери, които показват приложността на разглеждания проблем.

Третата глава се откроява като такава с изготвения анализ на финансовото състояние и предизвикателства при разпределянето на дивиденди. В нея са представени резултатите от направеното емпирично изследване на финансовото състояние чрез

прилагане на моделите за обща оценка на 30 - те акционерни дружества. От получените резултати са изведени проблемни области на финансовото състояние. В тази връзка тази глава има практико-приложен характер.

Авторефератът представя коректно дисертационният труд. Той е с общ обем от 42 стр. и е структуриран по следния начин: обща характеристика на дисертационния труд; структура и съдържание на дисертационния труд; кратко изложение на дисертационния труд; справка за научните приноси в дисертационния труд; списък на публикациите по темата на дисертационния труд; справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“ и декларация за оригиналност на дисертационния труд. По темата на дисертацията в специализирани издания са публикувани: 3 статии, от които една в съавторство и 2 доклада. Две от тях са публикувани в издание, което индексирено и реферирено, а останалата - в нереперирано издание с научно рецензиране. Части от дисертационния труд са представени на научни форуми, в т.ч. извън СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Представените в автореферата приноси с научен и научно-приложен характер отразяват много точно изследваните проблеми и постигнатите резултати, заложи в дисертационния труд. Напълно съм съгласна с така представените приноси, а именно

1. систематизирани са факторите, които оказват влияние върху разработването на съвременен модел на счетоводна политика и е анализирана нейната роля за целите на годишното периодично отчитане;
2. посредством авторово изследване е доказано, че матрицата на провизиите (provision matrix) като метод за реализиране на опростения подход за обезценка е по-достъпна за прилагане при краткосрочните търговски вземания (с падеж до 12 месеца), отколкото при дългосрочните търговски вземания;
3. аргументирана е и е анализирана значимостта на информацията за свързаните лица (начин и степен на разкриване) в хода на изготвянето и представянето на финансовите отчети с общо предназначение;
4. идентифицирани са проблемните области при реализиране на годишното периодично отчитане и са предложени възможности за усъвършенстване на организацията и технологията на процедурите по счетоводно-отчетния процес;
5. Посредством предложения инструментариум за установяване на финансовото състояние се предоставя възможност за изготвянето на прогнози за бъдещото развитие на независимата икономическа дейност на предприятието.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Конкретни въпроси към докторанта нямам, но бих препоръчала повече бъдещи разработки в бази данни като Web of Science, Scopus и др. индексирани издания, както и да продължи активното си участие в научно-изследователски проекти, международни конференции и семинари, където да популяризира резултатите от своите изследвания.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният за оценяване дисертационен труд на **Кирил Лучков** е оригинално и актуално научно изследване, с постигнати приноси от научен и научно-приложен характер. Той отговоря напълно на минималните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и на Правилника за развитието на академичния състав в Стопанска академия „Д. А. Ценов“. Всичко посочено по-горе ми дава основание да изразя **положително становище** и да предложа на уважаемите членове на научното жури да подкрепят присъждането на ОНС „доктор“ на Кирил Иванов Лучков в професионално направление 3.8. Икономика.

Дата: 30.04.2024 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Надя Велинова-Соколова)